

LIETUVOS TARYBŲ SOCIALISTINĖS RESPUBLIKOS ATMOSFEROS ORO APSAUGOS ĮSTATYMAS

PRIIMTAS LIETUVOS TSR AUKŠČIAUSIOSIOS TARYBOS

1981 m. birželio 19 d.

(Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos ir Vyriausybės žinios, 1981, Nr. 17—216)

Atmosferos oras yra vienas pagrindinių gyvybiškai svarbių gamtinės aplinkos elementų.

Mokslinė techninė revoliucija, paliečianti visas visuomenės gyvenimo sferas, sparti gamybos raida, miestų augimas, vis platesnis atmosferos naudojimas ir didėjantys žmogaus poveikio gamtinei aplinkai mastai reikalauja stiprinti dėmesį atmosferos oro apsaugai.

Tarybų valstybė teikia didelę reikšmę palankios atmosferos oro būklės išsaugojimui, jo atkūrimui ir gerinimui, kad būtų užtikrinamos geriausios sąlygos tarybinių žmonių gyvenimui — jų darbui, buičiai, poilsiui ir sveikatos apsaugai, tolesniam materialinės gamybos ir kultūros vystymui.

TSRS Konstitucija ir Lietuvos TSR Konstitucija numato, kad dabartinės ir būsimų kartų interesais TSR Sąjungoje, į kurią savanoriško susivienijimo ir lygiateisiškumo su kitomis sąjunginėmis respublikomis pagrindais įeina Lietuvos Tarybų Socialistinė Respublika, imamas reikiamų priemonių atmosferos oro grynumui išsaugoti. Tarybų valstybė vykdo kompleksą moksliškai pagrįstų techninių, ekonominių socialinių ir kitokių priemonių, kuriomis siekiama užkirsti kelią atmosferos oro teršimui ir šalinti jo užterštumą bei kitokį kenksmingą poveikį jam, taip pat bendradarbiauja šioje srityje tarptautiniu mastu.

Tarybiniai įstatymai turi aktyviai padėti saugoti atmosferos orą.

I skyrius

BENDRIEJI NUOSTATAI

Pirmasis skirsnis

PAGRINDINIAI NUOSTATAI

1 straipsnis. Tarybinių atmosferos oro apsaugos įstatymų uždaviniai

Tarybinių atmosferos oro apsaugos įstatymų uždaviniai yra reguliuoti visuomeninius santykius šioje srityje, kad būtų apsaugotas atmosferos oro grynumas ir jis būtų gerinamas, užkertamas kelias atmosferai, daromam kenksmingam cheminiam, fiziniam, biologiniam ir kitokiam poveikiui, sukeliančiam nepalankius gyventojams, šalies liaudies ūkiui, augmenijai ir gyvūnijai padarinius, ir šis poveikis būtų mažinamas, taip pat stiprinti teisėtumą atmosferos oro apsaugos srityje.

2 straipsnis. TSR Sąjungos ir Lietuvos TSR atmosferos oro apsaugos įstatymai

TSR Sąjungos ir Lietuvos TSR atmosferos oro apsaugos įstatymus sudaro TSRS atmosferos oro apsaugos įstatymas ir sutinkamai su juo leidžiami kitokie TSR Sąjungos įstatymų aktai, šis įstatymas ir kiti Lietuvos TSR atmosferos oro apsaugos įstatymų aktai.

3 straipsnis. TSR Sąjungos kompetencija atmosferos oro apsaugos santykių reguliavimo srityje

Sutinkamai su TSRS atmosferos oro apsaugos įstatymu TSR Sąjungos kompetencijai atmosferos oro apsaugos santykių reguliavimo srityje priklauso:

- 1) nustatyti bendras priemones ir pagrindinius nuostatus atmosferos oro apsaugos srityje;
- 2) rengti ir tvirtinti sąjunginius atmosferos oro apsaugos planus;
- 3) nustatyti didžiausių leistinų teršiančių medžiagų koncentracijų atmosferos ore ir kenksmingo fizinio poveikio jam lygio normatyvus;

4) nustatyti didžiausių leistinų teršiančių medžiagų išmetimo į atmosferos orą normatyvų rengimo ir tvirtinimo tvarką, taip pat didžiausio leistino kenksmingo fizinio poveikio jam normatyvus;

5) nustatyti vieningą TSR Sąjungai kenksmingo poveikio atmosferos orui valstybinės apskaitos sistemą;

6) vykdyti atmosferos oro apsaugos valstybinę kontrolę ir nustatyti jos vykdymo tvarką;

7) spręsti kitus sąjunginės reikšmės klausimus atmosferos oro apsaugos srityje sutinkamai su TSRS Konstitucija ir TSRS atmosferos oro apsaugos įstatymu.

4 straipsnis. Lietuvos TSR kompetencija atmosferos oro apsaugos santykių reguliavimo srityje

Lietuvos TSR kompetencijai atmosferos oro apsaugos santykių reguliavimo srityje, išskyrus tai, kas priskirta TSR Sąjungos kompetencijai, priklauso: nustatyti atmosferos oro apsaugos tvarką; rengti ir tvirtinti respublikinius atmosferos oro apsaugos planus; vykdyti atmosferos oro apsaugos valstybinę kontrolę, taip pat spręsti kitus klausinius atmosferos oro apsaugos srityje, jeigu jie nepriskirti TSR Sąjungos kompetencijai.

Antrasis skirsnis

ATMOSFEROS ORO APSAUGOS VALSTYBINIS VALDYMAS

5 straipsnis. Atmosferos oro apsaugos valstybinis valdymas

Sutinkamai su TSRS atmosferos oro apsaugos įstatymu atmosferos oro apsaugos valstybinį valdymą Lietuvos Tarybų Socialistinėje Respublikoje vykdo TSRS Ministrų Taryba, Lietuvos TSR Ministrų Taryba, vietinių Liaudies deputatų tarybų vykdomieji komitetai, taip pat specialiai tam įgalioti valstybiniai organai sutinkamai su TSR Sąjungos ir Lietuvos TSR įstatymais.

Specialiai tam įgalioti organai, vykdančys atmosferos oro apsaugos valstybinį valdymą Lietuvos TSR teritorijoje, yra Lietuvos respublikinė hidrometeorologijos ir gamtinės aplinkos kontrolės valdyba bei kiti valstybiniai organai.

6 straipsnis. Vietinių Liaudies deputatų tarybų vykdomųjų komitetų kompetencija atmosferos oro apsaugos valstybinio valdymo srityje

Rajonų, miestų, Liaudies deputatų tarybų vykdomieji komitetai rengia, suderinę su specialiai tam įgaliojais organais, vykdančiais atmosferos oro apsaugos valstybinį valdymą, ir nustatyta tvarka tvirtina suvestinius atmosferos oro apsaugos savo teritorijoje planus.

Vietinių Liaudies deputatų tarybų vykdomieji komitetai įgyvendina ir kitas teises bei pareigas atmosferos oro apsaugos valstybinio valdymo srityje TSR Sąjungos ir Lietuvos TSR įstatymų nustatomos jiems kompetencijos ribose.

7 straipsnis. Atmosferos oro apsaugos priemonių planavimas

Atmosferos oro apsaugos užduotys ir priemonės užkirsti kelią atmosferos oro teršimo ir kito kenksmingo poveikio jam priežastims bei joms pašalinti, taip pat atmosferos būklei gerinti numatomos valstybiniuose ekonominio ir socialinio vystymo planuose.

Ministerijų, valstybinių komitetų ir žinybų, įmonių, įstaigų ir organizacijų rengiami atmosferos oro apsaugos planų projektai derinami su atmosferos oro apsaugos valstybinę kontrolę vykdančiais organais TSR Sąjungos ir Lietuvos TSR įstatymų nustatoma tvarka.

Nustatyta tvarka patvirtintas priemonės užkirsti kelią atmosferos oro teršimo ir kito kenksmingo poveikio priežastims bei joms pašalinti privalo vykdyti visos įmonės, įstaigos ir organizacijos.

Trečiasis skirsnis

VISUOMENINIŲ ORGANIZACIJŲ IR PILIEČIŲ DALYVAVIMAS ĮGYVENDINANT ATMOSFEROS ORO APSAUGOS PRIEMONES

8 straipsnis. Visuomeninių organizacijų ir piliečių parama įgyvendinant atmosferos oro apsaugos priemones

Profesinės sąjungos, jaunimo organizacijos, gamtos apsaugos draugijos, mokslo draugijos ir kitos visuomeninės organizacijos, taip pat piliečiai padeda valstybiniams organams įgyvendinti atmosferos oro apsaugos priemones.

Valstybiniai organai, įgyvendindami atmosferos oro apsaugos priemones, privalo visokeriopai atsižvelgti į visuomeninių organizacijų ir piliečių pasiūlymus.

9 straipsnis. Visuomeninių organizacijų dalyvavimo atmosferos oro apsaugos užtikrinimo veikloje tvarka

Visuomeninės organizacijos dalyvauja veikloje, kuria siekiama užtikrinti atmosferos oro apsaugą sutinkamai su jų įstatais (nuostatais) ir TSR Sąjungos bei Lietuvos TSR įstatymais.

10 straipsnis. Piliečių dalyvavimo įgyvendinant atmosferos oro apsaugos priemones tvarka ir formos

Piliečiai privalo saugoti atmosferos oro grynumą ir padėti valstybiniams organams įgyvendinti atmosferos oro apsaugos priemones:

- 1) tiesiogiai dalyvaudami atmosferos oro apsaugos darbe;
- 2) teikdami pasiūlymus atmosferos oro apsaugai gerinti;
- 3) pranešdami apie jiems žinomus atmosferos oro apsaugos įstatymų pažeidimus.

// skyrius

ATMOSFEROS ORO APSAUGOS PRIEMONĖS

Ketvirtasis skirsnis

DIDŽIAUSIŲ LEISTINŲ TERŠIANČIŲ MEDŽIAGŲ KONCENTRACIJŲ ATMOSFEROS ORE IR KENKSMINGO FIZINIO POVEIKIO JAM LYGIO NORMATYVAI. DIDŽIAUSIO LEISTINO TERŠIANČIŲ MEDŽIAGŲ IŠMETIMO Į ATMOSFEROS ORĄ IR KENKSMINGO FIZINIO POVEIKIO JAM NORMATYVAI

11 straipsnis. Didžiausių leistinų teršiančių medžiagų koncentracijų atmosferos ore ir kenksmingo fizinio poveikio jam lygio normatyvai

Atmosferos oro būklei įvertinti nustatomi didžiausių leistinų teršiančių medžiagų koncentracijų ir kenksmingo fizinio poveikio atmosferai lygio normatyvai. Šie normatyvai turi atitikti žmonių sveikatos apsaugos ir gamtinės aplinkos apsaugos interesus.

Sutinkamai su TSRS atmosferos oro apsaugos įstatymu didžiausių leistinų teršiančių medžiagų koncentracijų atmosferos ore ir kenksmingo fizinio poveikio jam lygio normatyvai yra vieningi visai TSRS teritorijai. Prireikus atskiriems rajonams nustatomi griežtesni atmosferos orą teršiančių medžiagų didžiausių leistinų koncentracijų normatyvai.

Šie normatyvai ir jų nustatymo metodai tvirtinami ir įsigalioja TSRS Ministrų Tarybos nustatoma tvarka.

12 straipsnis. Didžiausio leistino teršiančių medžiagų išmetimo į atmosferos orą ir kenksmingo fizinio poveikio jam normatyvai

Siekiant apsaugoti atmosferos orą, nustatomi didžiausio leistino teršiančių medžiagų išmetimo iš stacionarinių ir judamų teršimo šaltinių normatyvai, taip pat didžiausio leistino kenksmingo fizinio poveikio normatyvai. Šie normatyvai nustatomi kiekvienam stacionariniam teršiančių medžiagų išmetimo arba atmosferos orui daromo kitokio kenksmingo poveikio šaltiniui, taip pat kiekvienam transporto ir kitokių judamų priemonių bei įrenginių modeliui.

Didžiausio leistino teršiančių medžiagų išmetimo į atmosferą ir didžiausio leistino kenksmingo fizinio poveikio jam normatyvai nustatomi tokio lygio, kuriam esant teršiančių medžiagų išmetimas ir kenksmingas fizinis poveikis iš konkretaus ir visų kitų šaltinių tam tikrame rajone, atsižvelgiant į jo vystymo perspektyvą, neleidžia viršyti teršiančių medžiagų didžiausių leistinų koncentracijų atmosferos ore ir kenksmingo fizinio poveikio didžiausio leistino lygio normatyvų.

Sutinkamai su TSRS atmosferos oro apsaugos įstatymu šie normatyvai, jų nustatymo metodai ir šaltinių rūšys, kuriems jie rengiami, tvirtinami ir įsigalioja TSRS Ministrų Tarybos nustatoma tvarka.

Penktasis skirsnis

TERŠIANČIŲ MEDŽIAGŲ IŠMETIMO IŠ STACIONARINIŲ TERŠIMO ŠALTINIŲ Į ATMOSFERĄ REGULIAVIMAS

13 straipsnis. Leidimas išmesti teršiančias medžiagas iš stacionarinių teršimo šaltinių į atmosferą

Teršiančių medžiagų išmetimas iš stacionarinių teršimo šaltinių į atmosferą leidžiamas kiekvienu atveju remiantis leidimu, kurį išduoda specialiai tam įgaliotas valstybinis organas. Leidime numatomi didžiausio leistino teršiančių medžiagų išmetimo normatyvai, taip pat kitos sąlygos ir reikalavimai, užtikrinantys atmosferos oro apsaugą.

Sutinkamai su TSRS atmosferos oro apsaugos įstatymu teršiančių medžiagų išmetimui iš stacionarinių teršimo šaltinių į atmosferą leidimų išdavimo tvarką nustato TSRS Ministrų Taryba.

14 straipsnis. Teršiančių medžiagų išmetimo iš stacionarinių teršimo šaltinių į atmosferą sąlygos

Įmonės, įstaigos ir organizacijos, kurių veikla susijusi su teršiančių medžiagų išmetimu į atmosferą, privalo imtis organizacinių, techninių ir kitokių priemonių, kad būtų įvykdytos sąlygos ir reikalavimai, numatyti leidimuose teršiančių medžiagų išmetimui, imtis priemonių teršiančių medžiagų išmetimui sumažinti, užtikrinti netrikdomą efektyvų įrenginių, įrengimų ir aparatūros teršiančių medžiagų išmetimui valyti ir jam kontroliuoti darbą bei prižiūrėti, kad jie būtų tvarkingi, taip pat vykdyti nuolatinę į atmosferą išmetamų teršiančių medžiagų kiekio ir sudėties apskaitą.

Įgyvendinant atmosferos oro apsaugos priemones, neturi būti užteršiama dirva, vanduo ir kiti gamtos objektai.

Tais atvejais, kai pažeidžiamos leidimuose numatytos sąlygos ir reikalavimai, taip pat kai kyla grėsmė gyventojų sveikatai, teršiančių medžiagų išmetimas į atmosferą turi būti apribotas, sustabdytas arba uždraustas atmosferos oro apsaugos valstybinę kontrolę vykdančio organo sprendimu, net nutraukiant atskirų pramonės įrengimų, cechų, įmonių, įstaigų ir organizacijų veiklą.

15 straipsnis. Teršiančių medžiagų išmetimo į atmosferą avarių metu ir esant nepalankioms meteorologinėms sąlygoms reguliavimas

Dėl avarinės situacijos viršijus nustatytus teršiančių medžiagų didžiausio leistino išmetimo į atmosferą normatyvus, įmonių, įstaigų ir organizacijų vadovai privalo tuojau pat apie tai pranešti atmosferos oro apsaugos valstybinę kontrolę vykdančioms organams ir imtis nustatyta tvarka priemonių atmosferos orui apsaugoti ir jo užteršimo priežastims bei padariniams likviduoti.

Gavusios įspėjimą dėl galimo teršiančių medžiagų koncentracijos padidėjimo atmosferos ore ryšium su laukiamomis nepalankiomis meteorologinėmis sąlygomis, įmonės, įstaigos ir organizacijos privalo imtis specialiai parengtų, suderintų su atmosferos oro apsaugos valstybinę kontrolę vykdančiais organais priemonių tokių medžiagų išmetimui į atmosferą sumažinti.

16 straipsnis. Kenksmingo poveikio atmosferos orui reguliavimas nesant normatyvų

Atmosferos orui kenksmingas poveikis, kuriam nenustatyti atitinkami normatyvai, gali būti leidžiamas išimtiniais atvejais pagal leidimus, kuriuos tam tikram laikui išduoda specialiai tam įgalioti valstybiniai organai. Per šį laiką turi būti nustatytas atitinkamas didžiausio leistino kenksmingo poveikio normatyvas ir imtasi būtinų atmosferos oro apsaugos priemonių.

Šeštasis skirsnis

AUTOMOBILIŲ, LĖKTUVŲ, KITŲ JUDAMŲ PRIEMONIŲ IR ĮRENGINIŲ TERŠIANČIŲ MEDŽIAGŲ IŠMETIMO Į ATMOSFERĄ REGULIAVIMAS

17 straipsnis. Automobilių, lėktuvų, kitų judamų priemonių ir įrenginių teršiančių medžiagų išmetimo į atmosferą reguliavimas

Ministerijos, valstybiniai komitetai ir žinybos, įmonės, įstaigos ir organizacijos, projektuojančios, gaminančios ir eksploatuojančios automobilius, lėktuvus, laivus, kitas judamas priemones ir įrenginius, privalo rengti ir įgyvendinti kompleksą priemonių, kurios pašalintų šių priemonių ir įrenginių teršiančių medžiagų išmetimą į atmosferą ir jį sumažintų.

Teršiančių medžiagų, išmetamų iš transporto ir kitų judamų priemonių bei įrenginių, kiekis neturi viršyti didžiausio leistino išmetimo normatyvų.

Visos eksploatuojamos transporto ir kitos judamos priemonės bei įrenginiai turi būti kontroliuojami, ar laikomasi didžiausio leistino teršiančių medžiagų išmetimo normatyvų. Sutinkamai su TSRS atmosferos oro apsaugos įstatymu šių normatyvų laikymosi kontrolės taisyklės nustatomos TSRS Ministrų Tarybos numatoma tvarka.

18 straipsnis. Atmosferos oro būklei įtakos darančių transporto ir kitokių judamų priemonių gaminių ir eksploatavimo ribojimas

Neleidžiama gaminti ir eksploatuoti transporto ir kitokių judamų priemonių bei įrenginių, kurių išmetamos teršiančios medžiagos viršija nustatytus normatyvus.

Sutinkamai su TSR Sąjungos ir Lietuvos TSR įstatymais siekiant apsaugoti atmosferos orą, vietinių Liaudies deputatų tarybų vykdomieji komitetai gali laikinai arba visam laikui apriboti įvažiuoti transportui ir kitokioms judamoms priemonėms į tam tikras zonas, gyvenamųjų namų masyvus, poilsio ir turizmo vietas, taip pat naudoti transporto priemones įmonių, įstaigų ir organizacijų teritorijoje vidaus pervežimams.

Septintasis skirsnis

KENKSMINGO FIZINIO POVEIKIO ATMOSFERAI REGULIAVIMAS

19 straipsnis. Priemonės, padedančios užkirsti kelią atmosferai daromam kenksmingam poveikiui, jį mažinti ir šalinti

Vietinės Liaudies deputatų tarybos, ministerijos, valstybiniai komitetai, žinybos, įmonės, įstaigos ir organizacijos privalo rengti ir įgyvendinti priemones, padedančias užkirsti kelią atmosferai daromam garso virpesių, įskaitant triukšmą, spinduliavimą ir pan., kenksmingam poveikiui, jį mažinti ir šalinti.

20 straipsnis. Sąlygos, kuriomis leidžiamos atskiros kenksmingo fizinio poveikio atmosferos orui rūšys

TSR Sąjungos įstatymų nustatomais atvejais atskiros kenksmingo fizinio poveikio atmosferos orui rūšys gali būti leidžiamos tik remiantis leidimais, kuriuos išduoda specialiai tam įgalioti valstybiniai organai.

Bet koks kenksmingas fizinis poveikis atmosferos orui leidžiamas laikantis nustatytų didžiausių leistinų normatyvų, o turint leidimą — taip pat laikantis kitų šiame leidime numatytų reikalavimų. Pažeidus minėtus reikalavimus, atitinkama atskirų pramonės ir kitokių įrenginių, cechų, įmonių, įstaigų ir organizacijų veikla gali būti sustabdyta, apribota arba uždrausta atmosferos oro apsaugos valstybinę kontrolę vykdančio organo sprendimu, kol bus pašalintos priežastys, dėl kurių buvo viršyti didžiausi leistini normatyvai arba pažeisti leidime numatyti reikalavimai.

21 straipsnis. Kovos su gamybiniu ir kitokiu triukšmu priemonės

Siekiant kovoti su gamybiniu ir kitokiu triukšmu, turi būti: diegiami nedidelį triukšmą keliantys technologiniai procesai; gerinamos transporto priemonių konstrukcijos ir jų eksploatavimas, taip pat geležinkelio, automobilių kelių, gatvių dangų priežiūra; aerodromai ir aerouostai, pramonės ir kiti triukšmą keliantys įrenginiai bei įrengimai išdėstomi reikiamu nuotoliu nuo gyvenamųjų vietovių ir gyvenamųjų namų rajonų; gerinamas miestų ir kitų gyvenamųjų vietovių išplanavimas ir užstatymas, vykdomos organizacinės priemonės, kurios užkirstų kelią buitiniam triukšmui ir jį sumažintų.

22 straipsnis. Piliečių laikymasis nustatytų kovos su buitiniu triukšmu reikalavimų

Piliečiai privalo laikytis nustatytų kovos su buitiniu triukšmu butuose, taip pat gyvenamųjų namų kiemuose, gatvėse, poilsio vietose ir kitose viešose vietose reikalavimų.

Aštuntasis skirsnis

ATMOSFEROS ORO BŪKLEI ĮTAKOS DARANČIŲ ĮMONIŲ, ĮRENGINIŲ IR KITŲ OBJEKTŲ IŠDĖSTYMAS, PROJEKTAVIMAS, STATYBA IR ATIDAVIMAS NAUDOTI

23 straipsnis. Atmosferos oro būklei įtakos darančių įmonių, įrenginių ir kitų objektų išdėstymo, projektavimo, statybos ir atidavimo naudoti sąlygos

Išdėstant, projektuojant, statant ir atiduodant naudoti naujas bei rekonstruotas įmones, įrenginius ir kitus objektus, tobulinant esamus ir diegiant naujus technologinius procesus ir įrengimus, būtina laikytis kenksmingo poveikio atmosferos orui normatyvų. Kartu turi būti numatomas kenksmingų medžiagų ir atliekų sulaikymas, utilizavimas, nukenksminimas arba visiškas teršiančių medžiagų išmetimo pašalinimas, kitų atmosferos oro apsaugos reikalavimų vykdymas, vadovaujantis tuo, kad iš projektuojamų, veikiančių ir planuojamų statyti ateityje įmonių, įrenginių ir kitų objektų išmetamų teršiančių medžiagų, taip pat jų kenksmingo fizinio poveikio visuma neleistų viršyti teršiančių medžiagų didžiausių leistinų koncentracijų atmosferos ore normatyvų ir kenksmingo fizinio poveikio jam didžiausio leistino lygio normatyvų.

24 straipsnis. Pasiūlymų išdėstyti atmosferos oro būklei įtakos darančias įmones, įrenginius ir kitus objektus svarstymo tvarka

Pasiūlymai išdėstyti Lietuvos TSR teritorijoje naujas ir rekonstruojamas atmosferos oro būklei įtakos darančias įmones, įrenginius ir kitus objektus, nepriklausomai nuo jų žinybinio pavaldumo, svarstomi Lietuvos TSR Ministrų Tarybos nustatoma tvarka.

25 straipsnis. Atmosferos oro būklei įtakos darančių įmonių, įrenginių ir kitų objektų statybos vietų, statybos ir rekonstravimo projektų derinimas

Atmosferos oro būklei įtakos darančių įmonių, įrenginių ir kitų objektų statybos vieta, statybos ir rekonstravimo projektai derinami su atmosferos oro apsaugos valstybinę kontrolę vykdančiais organais ir kitais organais sutinkamai su TSR Sąjungos ir Lietuvos TSR įstatymais.

26 straipsnis. Atmosferos oro būklei įtakos darančių įmonių, įrenginių ir kitų objektų atidavimo naudoti sąlygos

Draudžiama atiduoti naudoti naujas ir rekonstruotas įmones, įrenginius ir kitus objektus, neatitinkančius atmosferos oro apsaugos reikalavimų.

Įmonės, įstaigos ir organizacijos, kurių veikla susijusi su teršiančių medžiagų išmetimu į atmosferą, nepriklausomai nuo jų atidavimo naudoti laiko privalo turėti įrenginius, įrengimus ir aparatūrą išmetamoms į atmosferą teršiančioms medžiagoms valyti ir priemones jų kiekiui bei sudėčiai kontroliuoti.

Ministerijos, valstybiniai komitetai ir žinybos privalo kontroliuoti įrenginių, įrengimų ir aparatūros išmetamoms į atmosferą teršiančioms medžiagoms valyti ir kenksmingam fiziniam poveikiui jai sumažinti projektavimą, statybą ir naudojimą, taip pat jų aprūpinimą prietaisais, reikalingais valymo efektyvumui, išmetamų teršiančių medžiagų kiekiui ir atmosferos orui daromam kenksmingam fiziniam poveikiui nuolat stebėti.

Devintasis skirsnis

ATMOSFEROS ORO APSAUGOS REIKALAVIMŲ VYKDYMAS STATANT IR PLEČIANT MIESTUS BEI KITAS GYVENAMĄSIAS VIETOVES

27 straipsnis. Atsižvelgimas į atmosferos oro būklę statant ir plečiant miestus bei kitas gyvenamąsias vietas

Planuojant statyti ir plėsti miestus bei kitas gyvenamąsias vietas, turi būti atsižvelgiama į atmosferos oro būklę, jo pasikeitimo prognozę ir atmosferos oro apsaugos nuo kenksmingo poveikio uždavinį.

Miestai ir kitos gyvenamosios vietovės projektuojamos, statomos, rekonstruojamos pagal sanitarines-higienines ir kitas atmosferos oro apsaugos normas bei taisykles.

28 straipsnis. Priemonės, kurių imamasi siekiant užkirsti kelią atmosferos oro teršimui arba jo užterštumui sumažinti

Liaudies deputatų tarybos turi imtis priemonių gyvenamųjų vietovių teritorijos, o įmonės, įstaigos ir organizacijos — jų užimamų gamybinių ir kitokių plotų sutvarkymui gerinti ir apželdinti, siekiant užkirsti kelią atmosferos oro teršimui arba mažinti jo užterštumą.

29 straipsnis. Kompleksinės priemonės atmosferos orui gryninti

Rajonuose, kuriuose atmosferos orui įtaką daro grupės įmonių, įstaigų ir organizacijų veikla, nustatyta tvarka rengiamos ir įgyvendinamos kompleksinės priemonės atmosferos orui gryninti.

30 straipsnis. Atmosferos orui įtakos darančių įmonių, įrenginių ir kitokių objektų uždarymo arba gamybos profilio pakeitimo sąlygos

Jeigu negalima sumažinti iki nustatytų normatyvų teršiančių medžiagų išmetimo ir kenksmingo fizinio poveikio atmosferos orui, atitinkamos įmonės, įrenginiai ir kitokie objektai uždaromi arba turi būti pakeistas jų gamybos profilis.

Dešimtas skirsnis

ATMOSFEROS ORO APSAUGOS REIKALAVIMŲ VYKDYMAS DIEGIANT ATRADIMUS, IŠRADIMUS, NAUJAS TECHNINES SISTEMAS, TAIP PAT PERKANT IMPORTINIUS ĮRENGIMUS

31 straipsnis. Atmosferos oro apsaugos reikalavimų vykdymas diegiant atradimus, išradimus, naujas technines sistemas, taip pat perkant importinius įrengimus

Sutinkamai su TSRS atmosferos oro apsaugos įstatymu draudžiama diegti atradimus, išradimus, racionalizacinius pasiūlymus, naujas technines sistemas ir medžiagas, taip pat įsigyti užsienio šalyse technologinius įrengimus ir kitus objektus, jeigu jie neatitinka TSR Sąjungoje nustatytų atmosferos oro apsaugos reikalavimų ir neturi techninių priemonių teršiančių medžiagų išmetimui į atmosferos orą kontroliuoti.

Vienuoliktasis skirsnis

ATMOSFEROS ORO APSAUGOS REIKALAVIMŲ VYKDYMAS NAUDOJANT AUGALŲ APSAUGOS PRIEMONES, MINERALINES TRĄŠAS IR KITUS PREPARATUS

32 straipsnis. Atmosferos oro apsaugos reikalavimų vykdymas naudojant augalų apsaugos priemones, mineralines trąšas ir kitus preparatus

Sąrašas augalų apsaugos priemonių, jų augimo stimuliatorių, mineralinių trąšų ir kitų preparatų, kuriuos leidžiama naudoti liaudies ūkyje, taip pat jų naudojimo būdai turi būti suderinti su specialiai įgaliotais atmosferos oro apsaugos valstybinės kontrolės organais TSR Sąjungos įstatymų nustatoma tvarka.

Kuriant naujus preparatus, naudojamus šiems tikslams, turi būti parengiami didžiausių leistinų koncentracijų atmosferos ore normatyvai ir metodai šių preparatų išliekamam kiekiui atmosferos ore nustatyti.

Kolūkiai, tarybiniai ūkiai, kitos įmonės, įstaigos, organizacijos, taip pat gyventojai privalo laikytis augalų apsaugos priemonių, jų augimo stimuliatorių, mineralinių trąšų ir kitų preparatų transportavimo, laikymo ir naudojimo taisyklių, siekiant neleisti jomis teršti atmosferos oro.

Dvyliktasis skirsnis

ATMOSFEROS ORO APSAUGOS REIKALAVIMŲ VYKDYMAS IŠGAUNANT NAUDINGĄSIAS IŠKASENAS, IŠDĖSTANT IR EKSPLOATUOJANT TERIKONUS IR SĄVARTYNUS

33 straipsnis. Atmosferos oro apsaugos reikalavimų vykdymas išgaunant naudingąsias iškasenas, išdėstant ir eksploatuojant terikonus ir sąvartynus

Išgaunant naudingąsias iškasenas, vykdant sprogdinimo darbus, išdėstant ir eksploatuojant terikonus, sąvartynus ir sąšlavynus, turi būti laikomasi taisyklių dėl pašalinimo arba sumažinimo atmosferos oro teršimo būdais, suderintais su atmosferos oro apsaugos valstybinę kontrolę vykdančiais organais, taip pat kitais organais sutinkamai su TSR Sąjungos ir Lietuvos TSR įstatymais.

34 straipsnis. Draudimas skirti vietas gyvenamosiose vietovėse terikonams, sąvartynams, sandėliuoti pramonės ir kitoms atliekoms, kurios yra atmosferos oro užteršimo šaltiniai, taip pat deginti šias atliekas

Gyvenamosiose vietovėse skirti vietas terikonams, sąvartynams, sandėliuoti pramonės atliekas, gamybines, buitines šiukšles ir kitas atliekas, kurios yra atmosferos oro užteršimo dulkėmis, kenksmingomis, dujas išskiriančiomis ir dvokiančiomis medžiagomis šaltiniai, taip pat deginti šias atliekas įmonių, įstaigų, organizacijų ir gyvenamųjų vietovių teritorijoje draudžiama, išskyrus atvejus, kai deginama specialiuose įtaisiniuose laikantis atmosferos oro apsaugos reikalavimų.

35 straipsnis. Atmosferos orą teršiančių medžiagų išvežimas ir naudojimas

Įmonės, įstaigos ir organizacijos privalo užtikrinti, kad atmosferos orą teršiančios atliekos būtų laiku išvežamos į įmones, naudojančias jas kaip žaliavą, arba į specializuotus sąvartynus.

Tryliktasis skirsnis

ATMOSFEROS ORO NAUDOJIMAS GAMYBOS REIKALAMS

36 straipsnis. Atmosferos oro naudojimo gamybos reikalams reguliavimas

Projektuojant įmones, įrenginius ir kitus objektus, taip pat kuriant ir tobulinant technologinius procesus ir įrengimus, turi būti numatomos priemonės, užtikrinančios mažiausią būtiną atmosferos oro naudojimą gamybos reikalams.

Oro naudojimą gamybos reikalams gali apriboti, sustabdyti arba uždrausti atmosferos oro apsaugos valstybinę kontrolę vykdančiosios organai tuo atveju, jeigu dėl to vyksta atmosferos oro būklės pakitimai, kenkiantys žmonių sveikatai, augmenijai ir gyvūnijai.

Keturioliktasis skirsnis

POVEIKIO ORUI IR KLIMATUI REGULIAVIMAS

37 straipsnis. Poveikio orui ir klimatui reguliavimas

Veiksmus, kuriais siekiama dirbtinai keisti atmosferos būklę ir atmosferos reiškinius liaudies ūkio tikslais, gali atlikti ministerijos, valstybiniai komitetai ir žinybos, įmonės, įstaigos ir organizacijos tik specialiai tam įgaliotiems valstybiniams organams leidus ir tik su sąlyga, kad tai nepadarys nepalankaus poveikio orui ir klimatui.

Penkioliktasis skirsnis

ATMOSFEROS ORO APSAUGOS VYKDYMO PRIEMONIŲ MATERIALINIS IR MORALINIS SKATINIMAS

38 straipsnis. Atmosferos oro apsaugos priemonių vykdymo materialinis ir moralinis skatinimas

TSR Sąjungos ir Lietuvos TSR įstatymai gali nustatyti įmonių, įstaigų ir organizacijų, taip pat piliečių materialinį ir moralinį skatinimą atmosferos oro apsaugos priemonėms įgyvendinti.

/// skyrius

KENKSMINGO ATMOSFEROS ORUI POVEIKIO VALSTYBINĖ APSKAITA

*Šešioliiktasis skirsnis***KENKSMINGO ATMOSFEROS ORUI POVEIKIO VALSTYBINĖ APSKAITA****39 straipsnis. Kenksmingo atmosferos orui poveikio valstybinė apskaita**

Objektai, darantys kenksmingą poveikį atmosferos orui, kenksmingų į atmosferą išmetamų medžiagų rūšys ir kiekiai, taip pat kenksmingo fizinio poveikio jai rūšys ir dydžiai turi būti valstybės apskaitoje.

Sutinkamai su TSRS atmosferos oro apsaugos įstatymu objektų ir jų kenksmingo atmosferos orui poveikio valstybinė apskaita vykdoma valstybės lėšomis pagal bendrą TSR Sąjungai sistemą TSRS Ministrų Tarybos nustatoma tvarka.

*IV skyrius***ATMOSFEROS ORO APSAUGOS STEBĖJIMAS IR KONTROLĖ***Septynioliiktasis skirsnis***ATMOSFEROS ORO BŪKLĖS STEBĖJIMAS****40 straipsnis. Valstybinė gamtinės aplinkos stebėjimo ir jos užteršimo lygio kontrolės tarnyba**

Sutinkamai su TSRS atmosferos oro apsaugos įstatymu atmosferos oro būklę pagal cheminius, fizinius ir biologinius rodiklius stebi valstybinė gamtinės aplinkos stebėjimo ir jos užteršimo lygio kontrolės tarnyba TSR Sąjungos įstatymų nustatoma tvarka.

Informacija apie atmosferos oro būklę renkama, saugoma, ieškoma ir apdorojama pagal bendrą sistemą.

Valstybinei gamtinės aplinkos stebėjimo ir jos užteršimo lygio kontrolės tarnybai pavedama teikti suinteresuotiems valstybiniais ir visuomeniniams organams, įmonėms, įstaigoms ir organizacijoms sistemingą informaciją ir prognozes apie atmosferos užteršimo lygį, atsirandantį dėl ūkinės veiklos ir meteorologinių sąlygų įtakos.

41 straipsnis. Priemonių, kai atmosferos oro būklė gresia žmonių sveikatai, įgyvendinimas

Jeigu dėl nepalankiai susiklosčiusių meteorologinių veiksnių, teršiančių medžiagų išmetimo į atmosferą ir kito kenksmingo poveikio atmosferos orui atskiruose rajonuose kyla grėsmė žmonių sveikatai, valstybinės gamtinės aplinkos stebėjimo ir jos užteršimo lygio kontrolės tarnybos organai privalo nedelsiant apie tai pranešti Lietuvos TSR Ministrų Tarybai, atitinkamiems vietinių Liaudies deputatų tarybų vykdomiesiems komitetams, suinteresuotoms įmonėms, įstaigoms ir organizacijoms.

Lietuvos TSR Ministrų Taryba, vietinių Liaudies deputatų tarybų vykdomieji komitetai, gavę tokius pranešimus, nustatyta tvarka pertvarko įmonių, įstaigų, organizacijų ir transporto priemonių darbą pagal specialų darbo režimą arba jį laikinai sustabdo, kad būtų sumažintas išmetimų intensyvumas ir pašalintas kitas kenksmingas poveikis atmosferai, būtinais atvejais laikinai evakuoja gyventojus ir imasi kitų neatidėliotinų priemonių.

*Aštuonioliiktasis skirsnis***ATMOSFEROS ORO APSAUGOS KONTROLĖ****42 straipsnis. Valstybinė atmosferos oro apsaugos kontrolė**

Valstybinės atmosferos oro apsaugos kontrolės uždavinys yra užtikrinti, kad visos ministerijos, valstybiniai komitetai ir žinybos, valstybinės, kooperatinės ir kitos visuomeninės įmonės, įstaigos ir organizacijos, taip pat piliečiai vykdytų atmosferos oro apsaugos priemones, laikytųsi teršiančių medžiagų išmetimo į atmosferą ir kito kenksmingo poveikio jai sąlygų, taip pat kitokių taisyklių, kurias nustato atmosferos oro apsaugos įstatymai.

Valstybinę atmosferos oro apsaugos kontrolę vykdo Liaudies deputatų tarybos, jų vykdomieji ir tvarkomieji organai, taip pat specialiai tam įgalioti valstybiniai organai TSR Sąjungos įstatymų nustatoma tvarka.

43 straipsnis. Žinybinė atmosferos oro apsaugos kontrolė

Žinybinę atmosferos oro apsaugos, taip pat teršiančių medžiagų didžiausio leistino išmetimo į atmosferos orą ir kenksmingo fizinio poveikio jam normatyvų laikymosi kontrolę vykdo organai, kurių žinioje yra įmonės, įstaigos ir organizacijos, darančios kenksmingą poveikį atmosferos orui.

Vykdydamos žinybinę kontrolę, ministerijos, valstybiniai komitetai ir žinybos privalo vadovautis TSR Sąjungos ir Lietuvos TSR įstatymais, specialiai įgaliotų atmosferos oro apsaugos valstybinės kontrolės organų tvirtinamomis taisyklėmis ir instrukcijomis.

V skyrius

GINČŲ ATMOSFEROS ORO APSAUGOS KLAUSIMAIS SPRENDIMAS

Devynioliktasis skirsnis

GINČŲ ATMOSFEROS ORO APSAUGOS KLAUSIMAIS SPRENDIMO TVARKA

44 straipsnis. Organai, sprendžiantys ginčus atmosferos oro apsaugos klausimais

Ginčus atmosferos oro apsaugos klausimais sprendžia Lietuvos TSR Ministrų Taryba, vietinių Liaudies deputatų tarybų vykdomieji komitetai, taip pat specialiai tam įgalioti valstybiniai organai TSR Sąjungos ir Lietuvos TSR įstatymų nustatoma tvarka.

45 straipsnis. Ginčų dėl atmosferos oro apsaugos tarp Lietuvos TSR valstybinių ir visuomeninių organizacijų bei kitų sąjunginių respublikų valstybinių ir visuomeninių organizacijų sprendimas

Sutinkamai su TSRS atmosferos oro apsaugos įstatymu ginčus tarp Lietuvos TSR valstybinių bei visuomeninių organizacijų ir kitos sąjunginės respublikos valstybinių ir visuomeninių organizacijų atmosferos oro apsaugos klausimais nagrinėja komisija, sudaroma paritetiniais pagrindais iš suinteresuotų sąjunginių respublikų atstovų. Jeigu komisija nepriima suderinto sprendimo, ginčai šiais klausimais turi būti nagrinėjami TSRS Ministrų Tarybos nustatoma tvarka.

VI skyrius

ATSAKOMYBĖ UŽ ATMOSFEROS ORO APSAUGOS ĮSTATYMŲ PAŽEIDIMĄ

Dvidešimtis skirsnis

ATSAKOMYBĖ UŽ ATMOSFEROS ORO APSAUGOS ĮSTATYMŲ PAŽEIDIMĄ

46 straipsnis. Atsakomybė už atmosferos oro apsaugos įstatymų pažeidimą

Asmenims, kurie kalti padarę šiuos atmosferos oro apsaugos įstatymų pažeidimus:
viršijo didžiausio leistino teršiančių medžiagų išmetimo į atmosferos orą normatyvus;
viršijo didžiausio leistino kenksmingo fizinio poveikio atmosferos orui normatyvus;
išmetė teršiančias medžiagas į atmosferą be specialiai tam įgaliotų valstybinių organų leidimo;

pažeidė įrenginių, įrengimų, aparatūros teršiančių medžiagų išmetimui į atmosferą valyti ir kontroliuoti eksploatavimo taisykles, taip pat jų nenaudojo;

atidavė naudoti naujas ir rekonstruotas įmones, įrenginius ir kitus objektus, neatitinkančius atmosferos oro apsaugos reikalavimų;

gamino ir eksploatavo automobilius, lėktuvus, laivus ir kitas judamas priemones bei įrengimus, kurių išmetamų teršiančių medžiagų kiekis viršija nustatytus normatyvus;

įdiegė atradimus, išradimus, racionalizacinius pasiūlymus, naujas technines sistemas ir medžiagas, taip pat pirkė užsienio šalyse technologinius įrengimus ir kitus objektus, kurie neatitinka

TSR Sąjungoje nustatytų atmosferos oro apsaugos reikalavimų ir neturi techninių priemonių teršiančių medžiagų išmetimui į atmosferą kontroliuoti;

pažeidė pramonės ir buitinių atliekų sandėliavimo, augalų apsaugos priemonių, jų augimo stimuliatorių, mineralinių trąšų ir kitų preparatų transportavimo, laikymo ir naudojimo taisykles, tuo sukėlę arba galėję sukelti atmosferos oro užteršimą;

nevykdė atmosferos oro apsaugos valstybinę kontrolę vykdančių organų nurodymų,

tenka baudžiamoji, administracinė arba kitokia atsakomybė sutinkamai su TSR Sąjungos ir Lietuvos TSR įstatymais.

TSR Sąjungos ir Lietuvos TSR įstatymai gali nustatyti atsakomybę ir už kitus atmosferos oro apsaugos įstatymų pažeidimus.

47 straipsnis. Žalos, padarytos pažeidus atmosferos oro apsaugos įstatymus, atlyginimas

Įmonės, įstaigos, organizacijos ir piliečiai privalo atlyginti atmosferos oro apsaugos įstatymų pažeidimu padarytą žalą TSR Sąjungos ir Lietuvos TSR įstatymų nustatomais dydžiais ir tvarka. Pareigūnams ir kitiems darbuotojams, dėl kurių kaltės įmonės, įstaigos ir organizacijos turėjo išlaidų, susijusių su žalos atlyginimu, tenka materialinė atsakomybė nustatyta tvarka.

VII skyrius

TARPTAUTINĖS SUTARTYS

Dvidešimt pirmasis skirsnis

TARPTAUTINĖS SUTARTYS

48 straipsnis. Tarptautinės sutartys

Jeigu TSRS tarptautine sutartimi nustatytos kitokios taisyklės, negu tos, kurias numato tarybiniai atmosferos oro apsaugos įstatymai, taikomos tarptautinės sutarties taisyklės.

Ta pati tvarka taikoma Lietuvos TSR atmosferos oro apsaugos įstatymams, jeigu Lietuvos TSR tarptautinėje sutartyje nustatytos kitokios taisyklės, negu numatytos Lietuvos TSR atmosferos oro apsaugos įstatymuose.